

МИНИСТЕРСТВО НА НАУКАТА И ОБРАЗОВАНИЕТО

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА

ПЕТИ КЛАС

София, 2009

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК ЗА V КЛАС ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА

I. Общо представяне на учебната програма

Учебната програма за ПЕТИ клас (ЗИП) е изготвена в съответствие с Рамковите изисквания на МОН за разработване на учебни програми по майчин език от 26.06.2001 г.

Учебната програма по арменски език за пети клас е изградена на съвременни методически принципи и развива интегрирано четирите речеви умения: слушане, говорене, четене и писане.

Обучението се провежда чрез учебно помагало по арменски език и литература. Организацията на учебния процес доразвива и надгражда придобитите знания, като се включва нова информация за езиковите и речевите единици. Богатият езиков материал, представен чрез стихотворения, гатанки, разкази, народни песни, способства за реализиране и усъвършенстване на познанията по арменски език, като се използва комуникативно-дейностният подход. Всеки урок-тема съдържа: литературен текст, работа върху лексиката, граматически материал и упражнения за развиване на устната и писмената реч на учениците. Всички тези учебни форми на занимания трябва да се провеждат в няколко часа, но те трябва да бъдат взаимно свързани и обусловени, за да се разглеждат и осъществяват като едно цяло.

Разпределението на учебния материал е примерно. Разработването на уроците, осмислянето на текста, придобиването на умения и навици за изразително четене на прозаични и лирични произведения, усвояването на граматическия материал, упражненията за развиване на устната и писмена реч, предполагат творческа изява на учителя при изложението на учебния материал в часовете по арменски език.

II. Цели на обучението по майчин арменски език в пети клас:

- Запазване и повишаване на интереса и желанието за общуване чрез езика;
- Разширяване на знанията и усъвършенстване на уменията на учениците за слушане, говорене, четене и писане;
- Усъвършенстване на уменията за правилно интониране и спазване на интонационните модели в арменския език;
- Обогащане на знанията за граматическите структури и усъвършенстване на уменията за правилното им приложение;

- Задълбочаване на знанията за художествената образност и усъвършенстване на уменията на учениците за възприемане, осмисляне и интерпретация на художествен текст;
- Формиране на ценностната система чрез изучаването на литературни и фолклорни произведения и адекватно социално поведение в духа на толерантност и уважение към всички други етноси.
- Развитие и усъвършенстване способностите на ученика за самостоятелно учене.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (колони 1, 2 и 3 от приложението)

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (колони 4 и 5 от приложението)

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА

Оценяването на резултатите от обучението по арменски език в пети клас се осъществява съгласно Наредба №3/1504/2003 г, с поставяне на текущи, срочни и годишни оценки по време и в края на учебната година.

Учителят системно наблюдава работата на учениците, като се използват разнообразни методи и форми на оценяване. За тази цел учителят използва устна и писмена форма на проверка на техните постижения.

Задачите, с които се проверява лингвистичната компетентност на учениците, се структурират на базата на усвоения лексикален минимум и формално-граматическата структура на изречението. Типът на комуникативната задача се определя от водещия вид речева дейност, необходима за решаването на конкретна комуникативна задача.

При проверка на уменията за писане се използват комуникативни задачи, свързани с ежедневните потребности. Проверява се владенето на основните правописни правила. При задачи за свободно конструиран отговор при открит въпрос се проверява уменията за създаване на свързан текст и владенето на граматическите и лексикалните средства, които го оформят.

Постигането на очакваните резултати от обучението, са свързани с уменията на ученика: да разграничава и използва си правилно частите на речта, да разграничава синоними, пароними, омоними, думи с пряко и преносно значение, да използва правилно окончанията на падежните форми на съществителните и прилагателните имена, да прилага знанията си при употребата на сложните глаголни времена, се установява чрез: наблюдение, тест, диктовка, задачи за конструиране и създаване на текст, и пр.

По отношение на комуникативноречевите умения ученикът да умее да се включва в диалог, да говори с подходяща интонация, да преразказва, да съчинява собствен текст по преживяване или по зададена тема.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Програмата по арменски език за пети клас предвижда продължаване на процеса за усъвършенстване уменията на учениците да си служат в практически план с езиковите и речевите единици. Развиват се уменията за прилагане на знанията за правоговорни, правописни, пунктуационни и граматически норми.

Обучението по арменски език се провежда в занимателна, творческа учебна среда, наситена с подходящи външни опори и продукти на новите технологии, и осигурява интегрирано развитие на всички умения в контекста на богатата разностранна културна информация, чрез осъществяване на връзки със знанията по арменски език, придобити в предходните класове, както и със знания и умения от други предметни области.

По време на обучението се разширява кръгзорът на учениците и се изграждат адекватни модели на социално поведение в ситуации на межкултурно общуване. За тази цел е важно да се отчитат настъпващите значителни физиологични и психологически промени в тази възраст. Учениците могат да оперират по-свободно с абстрактни категории, да формират понятия, да откриват причинно-следствени връзки, да разсъждават и да правят умозаклучения.

Спазват се следните принципи в обучението по арменски език в пети клас:

- Преговор на изученото от предходните години, преди въвеждането на нов материал;
- четене на подходящи автентични материали, гледане на исторически филми, участие в традиционни организирани мероприятия, викторини и тържества за поддържане на мотивация при изучаване на арменския език;
- максимално доближаване на учебните дейности и речевите модели, разработени в клас, до реалните житейски модели и ситуации;
- творческа и автентична атмосфера за работа в клас;
- активно участие на учениците в разнообразни смислени дейности, способстващи за осъзнаване на реалната комуникативна значимост на изучаваните речеви модели и структури;

Създаване на подходящи условия за изучаваните граматически категории и изграждане на по-устойчиви правила на употреба.

Развиват се умения за самоконтрол и самооценка на собствените постижения, които ще помогнат на учениците сами да разширяват познанията си по езика и области от личен интерес.

В обучението се използват учебни задачи, които имат висока познавателна стойност, способстват за откриване на езикови правила и осмисляне (интегриране) на изученото, развиват логическото мислене и насърчават прилагането на творчество и въображение при изпълнението им.

Текстовете за четене и слушане са жанрово разнообразни (проза, поезия и т.н), занимателни, представят езика в живата реч, имат висока познавателна стойност, съответстваща на интересите и интелектуалните възможности на учениците и включват богата културна информация за арменския народ.

Новите лексикални и граматически единици се въвеждат в смислен контекст чрез дейности, които насочват учениците към самостоятелно откриване на значението и формата им.

Препоръчва се да се включат разнообразни песни и стихотворения, които поддържат интереса към езика и развиват естетически вкус, както и ролеви игри, драматизации и състезателни игри, които развиват умения за общуване и усвояване на нормите на социално поведение.

В резултат от това обучение ученикът трябва да овладее определен обем от знания и умения, чрез които се достига до определено равнище на речево-комуникативни компетентности.

ПРИЛОЖЕНИЕ

1	2	3	4	5	6
Слушане	<p>Ученикът: слуша, възприема обясненията на учителя и репликите на своите съученици и изразява отношението, оценката си към героите и случката в художествен текст.</p> <p>Ученикът: Разбира несложни, свободни разговори с един или повече събеседници на тема от ежедневието или от</p>	<p>Тема 1: Отново на училище Ученикът: - овладява езикови и социокултурни знания и речеви умения, които използва успешно за комуникация в реални ситуации.</p> <p>Тема 2: Език и общуване Ученикът: - разбира въпросите, указанията и съобщенията на</p>	<p>Ситуация на общуване</p> <p>Видове общуване</p> <p>Тема, подтеми в текста</p> <p>Строеж на текста</p>	<p>На учениците се дава възможност: Да слушат и участват в разговори и дискусии в приятна творческа обстановка, в която звучи предимно арменска реч между учител – ученик и ученик – ученик.</p> <p>Изпълняват ролеви игри, свързани с различни комуникативни ситуации</p>	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по: Бълг.език и литература – прилагат уменията за устно възприемане, разширяване и обогатяване на фрази и изречения.</p>

<p>Говорене</p>	<p>конкретен интерес.</p> <p>Разбира основните ценности на родовия свят. Познава различни словесни модели за сътворението на света и живота.</p> <p>Ученикът: Разбира и определя граматическите категории.</p> <p>Ученикът:</p>	<p>учителя, и реплики на своите съученици; - разграничава съществително име, глагол, местоимение и прилагателно име.</p> <p>Тема 3: Светът около нас Природа. Сезони. Природни забележителности в Армения.</p> <p>Тема 4: Граматическо значение на думата. Морфема. Определят, правилно изговарят морфемите в думата; образуват думи с помощта на наставки.</p> <p>Тема 5: История и</p>	<p>речеви етикет, официално и неофициално общуване</p> <p>Обред ритуал</p> <p>Граматическо значение на думите</p> <p>Морфема, падежни окончания при някои съществителни имена</p> <p>Пословица, по-</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: Да общуват с произведения, отразяващи народните вярвания за природата</p> <p>На учениците се дава възможност: 1. Да преразказват чутия текст 2. Да коментират чутата история и да употребява правилно съществителни собствени и нарицателни имена 3. Да могат да употребява членувани и нечленувани съществителни имена.</p> <p>Учениците</p>	<p>Музика - слушане и възприемане на арменско музикално произведение и определяне на жанра.</p> <p>Изобр.изк. Проявява наблюдателност и въображение при описание на забележителности и местности</p> <p>География Работа с географска</p>
-----------------	---	---	---	---	---

<p>Води кратък, несложен разговор по изучавани теми или ежедневни ситуации, като търси и дава конкретна информация, изразява желание или намерение, говори за теми и събития от личния живот.</p> <p>Учениците използват уместно изменяемите части в собствени текстове.</p> <p>Учениците опознават основните календарни празници. Разбират функцията на словото в ритуала.</p> <p>Учениците осмислят граматичното значение на думата, разчленяват думата на части, владеят формообразуването и словообразуването</p>	<p>съвременност Ученикът може да: определя най-общо характерните особености на живота в Република Армения, свързани с: национална принадлежност, норми и правила на поведение, места и забележителности,</p> <p>Тема 6: Части на речта. Имена Правилно използват имената в изречението и текста.</p> <p>Тема 7: Празненства Задочно пътуване, национална арменска кухня, обреди и обичаи.</p> <p>Тема 8: Думи със сричка и половина</p>	<p>говорка, гатанка</p> <p>Легенда, приказка</p> <p>Число на съществителните имена Сложни съществителни със свързващи звукове(-а; -йе)</p> <p>Думи със сричка и половина</p>	<p>коментират особеностите на изображения свят в самостоятелно четени текстове.</p> <p>Използват ученически текстове, за да редактират грешки, свързани с правописните особености на имената.</p> <p>Учениците споделят личните си впечатления от празнуването на Коледа, Великден и др.</p> <p>Работят по модели за анализ на морфемите. Редактират правописни грешки в собствени и чужди текстове.</p>	<p>и историческа карта</p> <p>История Запознаване с основните събития от арменската история</p> <p>Математика Сравнение на арабските, римските и арменските буквени числителни имена</p> <p>Бълг. език Съпоставка на езикови форми и категории.</p> <p>История Правопис и</p>
---	---	--	--	---

	<p>Разказва кратки случки, събития и преживявания от миналото и настоящето, описва хора, предмети, животни, исторически и географски местности, свързани с изучавани теми.</p> <p>Ученикът: Правилно използва граматическите категории при общуването. Правилно и свободно използва синоними и антоними.</p>	<p>Тема 9: Вартананц-националните герои Наследство от миналото и исторически личности, приказки, легенди и национален епос.</p> <p>Тема 10: Граматически категории в арменския език Ученикът умее да: да определя и използва правилно в устната реч граматическите категории; обогатява речниковия си запас, като използва синоними и антоними.</p> <p>Тема 11: Действителности от арменската история На учениците се дава възможност да прилагат нравствените критерии в оценките за героите в изучаваните текстове.</p>	<p>хипербола сравнение</p> <p>Арменски азбучни числителни имена</p> <p>Фолклорни произведения Мит Легенда</p>	<p>При коментар на текстовете учениците прилагат усвоени елементи на анализ с оглед осмисляне условния характер на художествения свят</p> <p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - определят вида и формите на граматическите категории; - да ги използват в речта си; - да откриват и избират подходящи синоними и антоними. 	<p>правоговор на имена на арменски исторически личности, събития и др.</p> <p>В съпоставка с изученото по история да откриват основните белези на различните исторически епохи.</p>
--	--	---	---	---	---

	<p>Използва цифровото съответствие на буквите от арменската азбука.</p> <p>Учениците: Осмислят думите като речникови единици, правилно използват многозначните думи.</p> <p>Разбират основните ценности в етническата организация на човешките общности.</p> <p>Разбират същността и функциите на изменяеми и неизменяеми части на речта. Използват ги уместно в собствени текстове.</p>	<p>Тема 12: Числителни имена Ученикът може да назове числителните имена, съответстващи на азбучния ред в арменския език</p> <p>Тема 13: Речниково значение на думите</p> <p>Тема 14: Хора и места Различията в етническата, религиозната и езикова принадлежност на хората.</p> <p>Тема 15: Изменяеми и неизменяеми части на речта</p>	<p>Азбучни числителни</p> <p>Многозначност на думата – пряко и преносно значение</p> <p>Омоними и пароними</p> <p>Наречие Съюз Междуметия и частици</p>	<p>Учениците могат: - да назовават и правилно да употребяват арменските азбучни числителни имена.</p> <p>Самостоятелно правят справка в речник.</p> <p>Учениците коментират особеностите на изображения свят в самостоятелно четени текстове.</p> <p>Усъвършенстват текста с оглед на неговата свързаност, богатство и разнообразие на изказа.</p>	<p>Математика, природознание Умение за анализ и интерпретиране на факти, начално формиране на умения за абстрактно логическо мислене.</p>
<p>..... Четене</p>	<p>..... ➤ Ученикът чете гладко и изразително на глас с правилно произноше-</p>	<p>..... Тема 16: Ваканция Ученикът може да: ➤ Чете гладко и</p>	<p>..... Глаголни времена –</p>	<p>..... На учениците се дава възможност да:</p>	<p>..... Бъл.език и литература</p>

	<p>ние и интонация всички учебни текстове на позната тематика.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ученикът чете по роли приказки и басни, драматизира и сценично представя художествено или фолклорно произведение. ➤ Разбира смисъла на кратки различни по жанр литературни произведения, включително и научнопопулярни текстове от вестници и списания. ➤ Разбира инструкциите и обясненията в помагалото. <p>➤ Ученикът определя правилно морфемния състав на думата.</p> <p>➤ Разбира речниковото значение на думата и употребява уместно многозначните думи според ситуацията.</p>	<p>изразително на глас или наум несложен художествен текст, като го коментира ориентирайки се в съдържанието му;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Може да прочете репликите на героя, чиято роля си е избрал; ➤ Може изразително да прочете авторската реч; ➤ Разграничава различни жанр произведения на художествения текст. ➤ Може да изпълни поставените задачи от учебното помагало. <p>Тема 17: Поздравления</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Разграничава морфемите в състава на думата. ➤ Разпознава многозначните думи и определя значението им. ➤ Може да осмисли думите като речникови единици - правилно да използва многозначните думи, както и 	<p>минало свършено, минало несвършено Бъдеще несвършено</p> <p>поздравление</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ четат изразително художествен текст; ➤ четат по роли художествен текст; ➤ четат различни по жанр литературни произведения. ➤ Да определят различните видове морфемии: представка наставка, корен, окончание; ➤ Коментират правоговора и правописа на различни видове думи в текста. ➤ Да откриват и определят видовете изречения 	<p>Използва езика за реално писмено общуване, като задоволява своята любознателност към арменския бит и култура, сравнявайки и откривайки прилики с българските традиции. Правят подробно описание на герои, обекти и правят обобщения.</p> <p>Български език и Литература Умения за преразказване и преносна употреба на глаголните времена.</p>
--	--	---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Чете интонационно правилно и разпознава видовете изречения. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава и правилно употребява падежните окончания на съществителното и прилагателно име. 	<p>основното и преносно значение на думите в текста.</p> <p>Тема 18: Съчинение-повествование и описание</p> <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ разпознава различните видове изречения по цел на изказване: съобщително, въпросително, побудително, възклицателно. ➤ Различава и правилно използва падежните форми и окончания на съществителното и прилагателното име. 		<p>по цел на изказването.</p> <p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ използват ученически текстове, за да редактират грешки, свързани с правилното използване на падежните форми и глаголните времена. 	<p>Човек и общество Човек и природа Правят план на кратки исторически и литературни текстове</p>
Писане	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Може да употреби правилно основните езикови и речеви единици в писмената си реч. ➤ Използва омоними и пароними, синоними и антоними в писмените упражнения. ➤ Открива и правилно използва в речта си неизменяемите части на речта. 	<p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Разпознава синоними, антоними, омоними и пароними и правилно да ги изговаря. ➤ Осмислят значението, граматичните характеристики и употребата на наречието, съюза, междуметието и 	<p>Писмен преразказ</p> <p>План на текст Съчинение по преживяване</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Коментират правоговора и правописа на различни видове думи в текста /омоними, пароними и пр./ ➤ Използват неизменяемите части на речта в писмената си реч. 	<p>Физ.култура</p>

	<p>Пише и определя вида на глагола според спрежението му.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Може да пише кратко съчинения по зададена тема или преживяване; ➤ може да пише под диктовка думи, в които гласните и съгласните звукове са в различни фонетични позиции; 	<p>частиците в изречението и в текста.</p> <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Определя граматичните признаци на глагола и познава спрежението му. ➤ Съставя текст с опорни думи и самостоятелно да пише съчинение по зададена тема или по преживяване. ➤ пише по план преразказ. <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ пише вярно буквите на съгласните звукове - звучни, беззвучни и глухи, буквите на гласните звукове в различни фонетични позиции. 	<p>Композиционни части Начало Същинска част Заключение</p>	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Използват в различни текстове правописните особености на глаголните спрежения ➤ Редактират правописни грешки в собствени текстове. ➤ Самооценяват се и оценяват правописа на съучениците си. ➤ Участват в училищни литературни конкурси със собствени разкази по преживяно и по въображение. ➤ Пишат под диктовка. 	<p>Хигиена Здраве Подвижни и състезателни игри</p>
--	---	---	--	---	--